

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

VIEŠŪJŲ PASLAUGŲ TEIKIMO (SUSIJUSIŲ SU KELEIVIŲ VEŽIMU)

SUTARČIŲ VYKDYMO VERTINIMAS

2023 m. kovo 31 d. Nr. VA-2 (5.1E)

Šiauliai

Auditas atliktas, vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus
2022 m. rugsėjo 20 d. Nr. PP-2 (1.8E)

Auditą atliko:
Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Birutė Bunokienė (audito grupės vadovė)
Vyriausioji patarėja Aurelija Drazdauskaitė
Savivaldybės kontrolierius Saulius Mickus

Audito ataskaita patikslinta
Šiaulių rajono savivaldybės kontrolieriaus
2023 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. KV-9(1.2E)

Audito ataskaita bus skelbiama
Šiaulių rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu: <http://www.siauliuraj.lt/>

TURINYS

IŽANGA.....	3
Audito svarba.....	3
Audito tikslas ir apimtis.....	4
AUDITO REZULTATAI.....	4
1. Keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų teikimas organizuotas pagal teisės aktų reikalavimus	4
Ne laiku paviešinta informacija apie planuojamą sudaryti vidaus sandorį	6
2. Keleivių vežimo vietiniais maršrutais viešųjų paslaugų teikimo sutartyse numatytų sąlygų vykdymas, turi trūkumų.....	6
2.1. Nustatyti vietinio susisiekimo maršrutų eismo tvarkaraščiai nepilnai atitinka teisės aktų reikalavimus	6
Nustatytuose vietinio susisiekimo maršrutų eismo tvarkaraščiuose nurodytos stotelės neturi kelio ženklo „Stotelė“.....	7
2.2. Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos kompensuoti vežėjų patirtus nuostolius ir išlaidas, panaudotos pagal paskirtį	7
2.3. Pasitaiko atvejų, kai vežėjams už suteiktas paslaugas, sumokama negavus išlaidas pateisinančių dokumentų	8
2.4. Sutartyse numatytam 1 kilometro ridos savikainos indeksavimui, trūksta apibrėžtumo	8
2.5. Nustatyti trūkumai įforminant Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutarčių pakeitimus.....	10
2.6. Nepakankamai vertinami duomenys dėl srautus atitinkančių vietų skaičiaus autobusuose, maršrutu Šiauliai – Kuršėnai pagal 2020-07-28 sutartį Nr. VP1-267 (3.67).....	10
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	12
PRIEDAS	16
Audito apimtis ir metodai	16

IŽANGA

Audito svarba

Keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, t. y. šios viešosios paslaugos teikimą, savivaldybės organizuoja savarankiškai¹ ir turi užtikrinti, kad ši paslauga būtų teikiama net ir komerciškai nenaudingomis sąlygomis². Dėl šios paslaugos teikimo, vežėjų patiriami nuostoliai yra kompensuojami iš Savivaldybės biudžeto. Kai kurioms keleivių kategorijoms (vaikams, studentams, pensininkams, neįgaliesiems, onkologinėmis ligomis sergantiems asmenims ir kitiems) suteikiama teisė naudotis lengvatinais keleivinio transporto tarifais ar važiuoti nemokamai. Važiavimo keleiviniu transportu lengvatos, numatytos įstatyme³. Savivaldybės taryba savo sprendimais gali kompensuoti važiavimo išlaidas ir kitais atvejais nei numatyta įstatyme. Vežėjų negautos pajamos, susijusios su lengvatų taikymu, kompensuojamos pagal su jais sudarytas sutartis iš Savivaldybės biudžeto.

Savivaldybė pagal savo kompetenciją leidžia vežėjams privalomus teisės aktus yra atsakinga už licencijų išdavimą, stabdymą, naikinimą, transporto bilietų kainų, keleivių vežimo maršrutų nustatymą, tvarkaraščių sudarymą ir kt.

Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekse⁴ nurodyta, kad savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos valdo ir organizuoja keleivių vežimą vietinio susisiekimo maršrutais. Šiaulių rajono savivaldybės administracija, keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimą vietiniais reguliaraus susisiekimo maršrutais 2021 m., 2022 m. (audituojamu laikotarpiu), organizavo parenkant vežėjus atviro konkurso būdu bei Savivaldybės tarybos sprendimu⁵, pavedant Savivaldybės kontroliuojamai įmonei teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas be viešųjų pirkimų procedūrų (vidaus sandoris).

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994-07-07 Nr. I-533, 6 str. 33 p. (Suvestinė redakcija nuo 2023-01-01 iki 2023-03-01).

² Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas 1991-10-08 Nr. I-1863, 2 str. 20 p. (Suvestinė redakcija nuo 2022-11-01).

³ Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymas 2000-03-30 Nr. VIII-1605 (Suvestinė redakcija nuo 2021-09-01 iki 2023-12-31).

⁴ Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas 1996-11-19 Nr. I-1628, 4 str. 2 d. (Suvestinė redakcija nuo 2022-08-01 iki 2024-08-20).

⁵ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2020-09-08 sprendimas Nr. T-311 „Dėl pavedimo UAB Kuršėnų autobusų parkui teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje ir pritarimo vidaus sandorio sutarčiai“.

Audito tikslas ir apimtis

Auditas atliktas vykdant Šiaulių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. rugsėjo 20 d. pavedimą Nr. PP-2 (1.8E).

Audito tikslas - įvertinti, ar laikomasi keleivių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutarčių sąlygų, vykdant keleivių vežimą vietiniais maršrutais ir kompensuojant patiriamus nuostolius.

Audito subjektas - Šiaulių rajono savivaldybės administracija.

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų teikimas organizuotas pagal teisės aktų reikalavimus;
- Ar vykdant keleivių vežimą vietiniais maršrutais, laikomasi keleivių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutartyse numatytų sąlygų.

Audituojamas laikotarpis 2021 m., 2022 m., esant poreikiui – kiti laikotarpiai.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Laikėmės prielaidos, kad visi auditui pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu nustatyti dalykai.

Rekomendacijos, jų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (14 psl.).

Audito metu nustatyti dalykai gali turėti įtakos, rengiant Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito ataskaitą ir išvadą.

AUDITO REZULTATAI

1. Keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų teikimas organizuotas pagal teisės aktų reikalavimus

Šiaulių rajono savivaldybės administracija, keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimą vietiniais reguliaraus susisieki maršrutais, 2021 m., 2022 m. (audituojamu laikotarpiu) organizavo parenkant vežėjus atviro konkurso būdu⁶ ir sudarant Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutartis su UAB „Transrevis“⁷ ir UAB Kuršėnų autobusų parku⁸, kurių pasiūlymai pripažinti laimėję bei Savivaldybės tarybos sprendimu⁹, pavedant UAB Kuršėnų autobusų parkui

⁶ Pirkimo Nr. 507423, pirkimo Nr. 484507 ir pirkimo Nr. 542358.

⁷ 2020-07-28 sutartis Nr. VP1-267(3.67).

⁸ 2020-10-06 sutartis Nr. VP1-362(3.67) iki 2021-07, 2021-07-28 sutartis Nr. VP1-252(3.67E).

⁹ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2020-09-08 sprendimas Nr. T-311 „Dėl pavedimo UAB Kuršėnų autobusų parkui teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje ir pritarimo vidaus sandorio sutarčiai“.

teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas be viešųjų pirkimų procedūrų (vidaus sandoris), sudarant Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutartį¹⁰ tiesiogiai su UAB Kuršėnų autobusų parku.

Audito metu, Savivaldybės administracijos vykdytų pirkimų procedūrų įsigyjant keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas nevertinome, tačiau pastebėjome, kad paskelbtame pirkime Nr. 484507 dėl 17 maršrutų, pasiūlymus pateikė 6 dalyviai. Laimėjusiu pripažintas UAB „Transrevis“ pasiūlymas su keleivių vežimo paslaugų 1 kilometro ridos savikaina be PVM 0,62 Eur¹¹. Paskelbtame pirkime Nr. 542358 dėl maršruto Kuršėnai-Šiauliai ir Šiauliai-Kuršėnai, pasiūlymus pateikė 3 dalyviai. Ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu pripažintas UAB Kuršėnų autobusų parko pasiūlymas¹² kurio 1 kilometro ridos savikaina be PVM yra 0,54 Eur.

Savivaldybės tarybos sprendimu¹³ nustatyta UAB Kuršėnų autobusų parko keleivių vežimo vietiniais (priemiestinio ir miesto) reguliaraus susiekimo autobusų maršrutais 1 kilometro ridos savikaina – 0,80 Eur ir pavesta UAB Kuršėnų autobusų parkui teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje. Pritarta vidaus sandorio Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutarčiai, kurios 1 priede nurodyta 14 maršrutų (įskaitant Kuršėnų miesto maršrutą).

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu¹⁴ sudaryta Šiaulių rajono savivaldybės administracijos nuolatinė komisija (vidaus sandorių nagrinėjimui) 2020 metais svarstė Keleivinio kelių transporto paslaugų teikimo vidaus sandorio sudarymą su UAB Kuršėnų autobusų parku ir vertino teisinį pagrindimą. Informacijos ar toks pasirinktas paslaugos pirkimo būdas ekonomiškai naudingas, ar buvo svarstytos ir įvertintos aplinkybės dėl konkurencijos, Šiaulių rajono savivaldybė administracijos nuolatinės komisijos (vidaus sandorių nagrinėjimui) protokoluose ir siūlyme¹⁵, neradome.

Sutartis su UAB Kuršėnų autobusų parku galioja 3 metus nuo pasirašymo datos su galimybe pratęsti 1 metus¹⁶.

¹⁰ 2020-10-05 sutartis Nr. VP1-358(3.67).

¹¹ Viešojo pirkimo komisijos keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutais Šiaulių rajone paslaugoms pirkti 2020-07-09 posėdžio protokolas Nr. VPP-242(31.2).

¹² Viešojo pirkimo komisijos keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutais Šiaulių rajone paslaugoms pirkti 2021-06-21 posėdžio protokolas Nr. VPP-154(31.2).

¹³ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2020-09-08 sprendimas Nr. T-311 „Dėl pavedimo UAB Kuršėnų autobusų parkui teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje ir pritarimo vidaus sandorio sutarčiai“.

¹⁴ Šiaulių rajono savivaldybės direktoriaus 2020-02-24 įsakymas Nr. A-290.

¹⁵ 2020-03-04 protokolas Nr.KR-11 (4.17), 2020-05-21 protokolas Nr.KR-24(4.17), 2020-07-10 protokolas Nr.KR-36 (4.17), 2020-08-17 protokolas Nr.KR-43 (4.17), 2020-08-03 Siūlymas Nr. KR-42(4.17) „Dėl keleivinio kelių transporto paslaugų teikimo vidaus sandorio sudarymo su UAB Kuršėnų autobusų parku“.

¹⁶ 2020-10-05 sutartis Nr. VP1-358(3.67) 16 p.

Atkreipiame dėmesį, kad Konstitucinis Teismas 2022 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. KT54-N5/2022¹⁷ pateikė išaiškinimus dėl vidaus sandorių sudarymo, o Konkurencijos taryba, prižiūradama kaip laikomasi Konkurencijos įstatymo nuostatų sudarant vidaus sandorius, analizuos, ar savivaldybės atsižvelgia į Konstitucinio Teismo išaiškinimus – įvertinti vidaus sandorių įtaką sąžiningai konkurencijai¹⁸.

Ne laiku pavišinta informacija apie planuojamą sudaryti vidaus sandorį

Perkančios organizacijos įpareigotos CVP IS (Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema) viešinamuose metiniuose pirkimų planuose nurodyti planuojamus sudaryti vidaus sandorius¹⁹, paskelbti sudarytas sutartis dėl vidaus sandorių ir jų pakeitimus. Sutartis dėl vidaus sandorio su UAB Kuršėnų autobusų parku CVP IS paskelbta laiku, skelbiami sutarties pakeitimai, tačiau 2020 metais planuotas sudaryti Viešojo kelių transporto paslaugų vidaus sandoris metiniame pirkimų plane pavišintas 2021-02-02²⁰.

2. Keleivių vežimo vietiniais maršrutais viešųjų paslaugų teikimo sutartyse numatytų sąlygų vykdymas, turi trūkumų

2.1. Nustatyti vietinio susisiekimo maršrutų eismo tvarkaraščiai nepilnai atitinka teisės aktų reikalavimus

Sutartimis vežėjai įsipareigojo teikti keleivių vežimo paslaugas autobusais Šiaulių rajono vietinio susisiekimo (priemiestiniais ir miesto) maršrutais pagal sutarčių prieduose nurodytas sąlygas.

Šiaulių rajono savivaldybės vietinio (miesto ir priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutai bei jų eismo tvarkaraščiai nustatyti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais²¹, tačiau nustatytų maršrutų eismo tvarkaraščiai nepilnai atitinka teisės aktų reikalavimus, kadangi tvarkaraščiuose nėra nurodytų atstumų nuo pradinės stotelės iki kiekvienos kitos stotelės. Sudarytuose maršrutų eismo tvarkaraščiuose nesilaikoma vienodumo principo. Atitinkamo nustatyto maršruto eismo tvarkaraščio simbolio (žvaigždutės * ** ***, nepažymėti žvaigždute) pastabos turi kitokią/skirtingą reikšmę pvz., maršruto Kuršėnai – Gilvyčiai – Sauginiai – Šiauliai – Sauginiai – Gilvyčiai – Kuršėnų eismo tvarkaraščio 1. Pastaba „Maršruto reisais, nepažymėtais žvaigždutėmis,

¹⁷ Prieiga internete: <https://lrkt.lt/lt/teismo-aktai/paieska/135/ta2652/content>

¹⁸ Prieiga internete: <https://kt.gov.lt/lt/naujienos/vidaus-sandoris-gali-buti-sudaromas-tik-isimtiniais-atvejais-ir-ivertinus-tokio-sprendimo-itaka-saziningai-konkurencijai>
<https://kt.gov.lt/lt/naujienos/vidaus-sandoris-gali-buti-sudaromas-tik-isimtiniais-atvejais-ir-ivertinus-tokio-sprendimo-itaka-saziningai-konkurencijai>

¹⁹ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas 1996-08-13 Nr. I-1491, 10 str. 3 d.1 p. (2017-05-02 įstatymo Nr. XIII-327 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

²⁰ Prieiga internete: <https://cvpp.eviesiejipirkimai.lt/PlannedProcurement/List>

²¹ Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-12-27 įsakymas Nr. A-1963 „Dėl vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų nustatymo“ ir Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-01-15 įsakymas Nr. A-55 „Dėl vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų nustatymo“.

važiuojama mokinių vasaros atostogų metu darbo dienomis ir šeštadieniais (sekmadieniais ir švenčių dienomis nevažiuojama).“, kito maršruto Kuršėnai – Gedintės – Auksučiai – Pakšteliai – Papalskiai – Kuršėnai (centro stotelė) – Svirbūtės – Kuršėnai eismo tvarkaraščio 1. Pastaba „Maršruto reisais, nepažymėtais žvaigždute, važiuojama mokslo metų metu darbo dienomis“. Nėra išskirti reisai su išvykimo/atvykimo laiku.

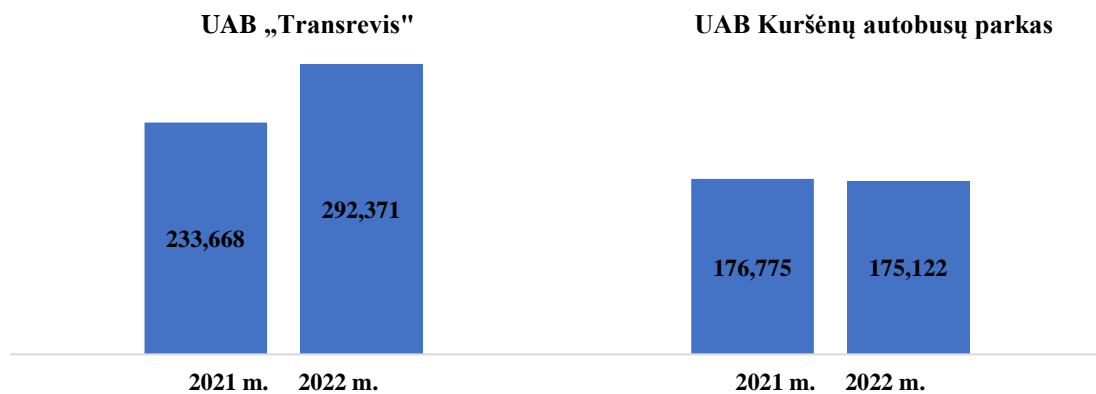
Nustatytuose vietinio susisiekimo maršrutų eismo tvarkaraščiuose nurodytos stotelės neturi kelio ženklą „Stotelė“

Ne visos maršrutų stotelės nurodytos tvarkaraščiuose turi kelio ženklus „Stotelė“ naudojamus maršrutinio transporto stotelėms pažymėti, kad keleiviai lauktų autobuso ir į jį / iš jo saugiai įliptų/išliptų.

2.2. Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos kompensuoti vežėjų patirtus nuostolius ir išlaidas, panaudotos pagal paskirtį

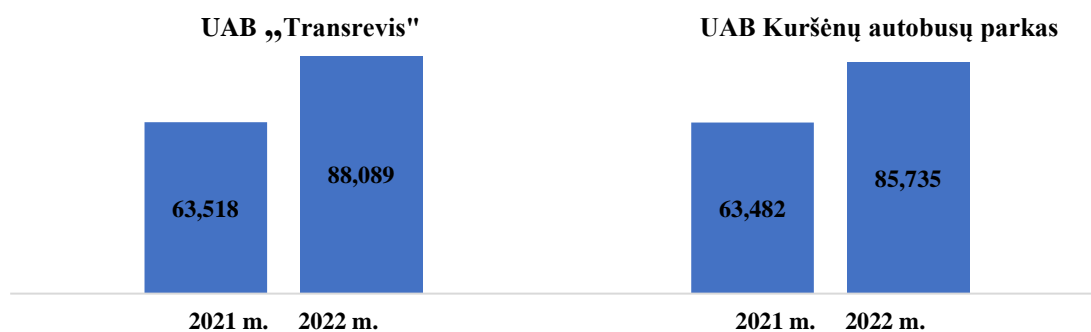
Aptarnaujant Šiaulių rajono savivaldybės vietinio susisiekimo tinklą, kurį sudaro 29 vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutai 2021-2022 m. iš Savivaldybės biudžeto buvo skirtos lėšos vežėjams kompensuoti patirtus nuostolius, aptarnaujant nuostolingus reisuos ir patirtas išlaidas dėl keleiviams suteiktų lengvatų (1, 2 pav.). 2021-2022 m. savivaldybės biudžeto lėšos skirtos vežant keleivius nustatytais maršrutais panaudotos pagal tikslinę paskirtį.

1 pav. 2021-2022 m. vežėjams skirtos savivaldybės biudžeto lėšos kompensuoti nuostolingus reisuos

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal savivaldybės administracijos apskaitos duomenis.

2 pav. 2021-2022 m. vežėjams skirtos savivaldybės biudžeto lėšos kompensuoti keleiviams taikytas lengvatas

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal savivaldybės administracijos apskaitos duomenis.

2.3. Pasitaiko atvejų, kai vežėjams už suteiktas paslaugas, sumokama negavus išlaidas pateisinančių dokumentų

Vertinant vežėjų Savivaldybės administracijai pateiktas ataskaitas, susijusias su keleivių vežimu, esminių neatitikimų nenustatėme. Tačiau pasitaikė atvejų, kad už suteiktas paslaugas vežėjams sumokama negavus išlaidas pateisinančių dokumentų. Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų pirkimo sutartyse²² numatytos sąlygos, kad vežėjai, pasibaigus ataskaitiniam kalendoriniam mėnesiui, iki kito mėnesio 20 dienos pateikia ataskaitas apie patirtus nuostolius, o užsakovas įvertinęs ataskaitas ir kitus papildomus dokumentus, per 30 kalendorinių dienų kompensuoja vežėjams 100 procentų patirtus per praėjusį mėnesį nuostolius dėl keleivių vežimo. Taip pat keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų pirkimo sutartyse numatyta sąlyga, kad avansiniai apmokėjimai netaikomi. Vertinant mokėjimo dokumentus nustatyta, kad 2021 m. gruodžio mėnesį dalis patirtų vežėjų nuostolių apmokėti tą patį mėnesį. 2021 m. gruodžio 27 d. atlikti mokėjimai, negavus išlaidas pateisinančių dokumentų, kurių vertė 21 597 Eur. Tokiu pačiu principu 2021 m. gruodžio mėnesį, negavus išlaidas pateisinančių dokumentų, buvo atlikti mokėjimai 10 923 Eur kompensuojant Vežėjų išlaidas dėl keleiviams taikytų lengvatų už gruodžio mėnesį.

2.4. Sutartyse numatytam 1 kilometro ridos savikainos indeksavimui, trūksta apibrėžtumo

Viešųjų pirkimų įstatyme²³ numatyta, kad raštu sudarytoje sutartyje, turi būti nustatytos kainodaros taisyklės pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą Kainodaros taisyklių nustatymo

²² 2020-07-28 sutartis Nr. VP1-267 (3.67) 34-35, 37 p., 2020-10-05 sutartis Nr. VP1-358 (3.67) 18, 20-21 p., 2021-07-27 sutartis VP1-252 (3.67) 38-39, 41 p.

²³ Viešųjų pirkimų įstatymas 1996-08-13 Nr. I-1491 87 str. 1 d. 3 p. (2017-05-02 įstatymo Nr. XIII-327 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

metodiką²⁴ (toliau – Metodika). Metodikos 54 punkte nurodyta, kad kai paslaugų teikimo trukmė kartu su numatytu sutarties pratęsimu yra ilgesnė nei 2 (dveji) metai, pirkimo vykdytojas privalo numatyti fiksuotą kainą su peržiūra arba fiksuotą įkainį su peržiūra arba kitą kainos apskaičiavimo būdą, kartu numatant ir sutarties kainos (įkainių) peržiūros sąlygas.

Pagal Metodikos reikalavimus, su Vežėjais sudarytų sutarčių skyriuje „Sutarties kainodaros taisyklės ir apmokėjimas“ nurodytos aplinkybės (jeigu darbo užmokesčio sąnaudos dėl norminių teisės aktų nuostatų kinta ne mažiau kaip 5 proc. ir degalų kainos kinta ne mažiau kaip 5 proc.) kurioms atsiradus atliekama 1 kilometro ridos savikainos peržiūra. Nurodyti statistinių rodiklių šaltiniai (Lietuvos statistikos departamento oficialiai skelbiami duomenys, arba Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos oficialiai skelbiami kuro kainų duomenys, jei Vežėjų naudojamų degalų kainų neskelbia Lietuvos statistikos departamentas²⁵) kuriais remiantis vykdoma peržiūra ir peržiūros dažnumas (indeksuojama 2 kartus per metus²⁶ ir 2022-10-14 papildomu susitarimu Nr. 441(3.67E) 4 kartus²⁷).

Sutartyse nurodyta, kad 1 km ridos savikainos indeksavimą turi teisę inicijuoti Užsakovas ar Vežėjas, bet nenurodyta kokia informacija ar rodikliai turi būti pateikiami savikainos peržiūrai. Nenurodyta savikainos perskaičiavimo formulė, nenurodytas konkretus peržiūros momentas, tačiau Nuolatinės Šiaulių rajono savivaldybės reguliarių vietinio susisiekimo maršrutų 1 km ridos savikainos pokyčių įvertinimo komisijos nuostatuose, kurie reglamentuoja Komisijos sudėtį, funkcijas, teises ir pareigas, darbo organizavimą, veiklos kontrolę, viešinimą ir atsakomybę yra nurodyta, kad Komisijos pirmininkas „privalo pasibaigus kalendorinių metų pusmečiui <...> organizuoti Komisijos posėdžius ir jiems vadovauti“ ir, kad „Komisijoje ne vėliau kaip per 2 mėnesius būtų išnagrinėtos objektyvios priežastys ir pateikti siūlymai Savivaldybės administracijos direktoriui dėl Savikainos visiems Vežėjams indeksavimo“²⁸. Atkreipiame dėmesį, kad Komisijos nuostatai yra teisės aktas sukurtas konkrečiam tikslui, kuris susijęs su Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutartimis ir jame neturi būti nustatytos sąlygos, kurios įtakotų sutarčių vykdymą, bet nebūtų aptartos sutartyse. Be to, Komisijos nuostatų V skyriuje pavesta Komisijos

²⁴ Kainodaros taisyklių nustatymo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-95 „Dėl kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“ (2019-01-24 redakcija 1S-13 su vėlesniais pakeitimais).

²⁵ 2021-07-28 sutartis Nr. VP1-252(3.67E) 2022-03-08 papildomas susitarimas Nr. VP1-85(3.67E)

²⁶ 2021-07-28 sutartis Nr. VP1-252(3.67E) ir 2020-07-28 sutartis Nr. VP1-267(3.67).

²⁷ 2020-10-05 sutartis Nr. VP1-358(3.67) 2022-10-14 papildomas susitarimas Nr. 441(3.67E).

²⁸ Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-07-14 įsakymu Nr. A-1009 „Dėl nuolatinės Šiaulių rajono savivaldybės reguliarių vietinio susisiekimo maršrutų 1 km ridos savikainos pokyčių įvertinimo komisijos sudarymo ir nuostatų tvirtinimo“ nuostatų 9.1p., 9.2 p. (Suvestinė redakcija nuo 2022-03-07).

veiklą koordinuoti ir kontroliuoti Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai²⁹“. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos funkcijas reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas³⁰.

2.5. Nustatyti trūkumai įforminant Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutarčių pakeitimus

Audito metu nustatėme, kad Nuolatinė Šiaulių rajono savivaldybės reguliarių vietinio susisiekimo maršrutų 1 km ridos savikainos pokyčių įvertinimo komisija svarstė³¹ UAB Kuršėnų autobusų parko 1 km ridos savikainos indeksavimą ir nutarė 1 km ridos savikainą dėl darbo užmokesčio ir degalų kainų padidėjimo daugiau kaip 5 procentais indeksuoti nuo 0,80 Eur iki 0,85 Eur, sudarant papildomą susitarimą³² prie Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo 2020-10-05 sutarties Nr. VP1-358(3.67) (vidaus sandoris). Sudarant papildomą susitarimą, nevykdyta 2020-10-05 sutarties Nr. VP1-358(3.67) 27 punkto nuostata, kad sutarties sąlygų pakeitimai dėl Vežėjo 1 km ridos savikainos indeksavimo, turi būti patvirtinti Savivaldybės tarybos. 2022-04-26 Savivaldybės taryba sprendimu³³ nustatė UAB Kuršėnų autobusų parko keleivių vežimo vietiniais (priemiestinio ir miesto) reguliaraus susiekimo autobusų maršrutais ridos savikainą – 1,05 Eur už vieną kilometrą, tačiau nebuvo sudarytas papildomas susitarimas kaip nurodyta sutarties 25 punkte „Visi Sutarties pakeitimai, papildymai įforminami kaip atitinkami Sutarties priedai, abiejų Šalių susitarimu“. Kiti papildomi susitarimai dėl indeksuotos savikainos yra fiksuojami tiek Savivaldybės tarybos sprendimu, tiek papildomu susitarimu prie sutarties.

Peržiūrėjus sutarčių su vežėjais papildomus susitarimus, kurie susiję su 1 km ridos savikainos pakeitimais, iš jų turinio neaišku kokių pagrindų atliktas savikainos perskaičiavimas, už kokį laikotarpį perskaičiuota savikaina, nepridėti pakeitimus pagrindžiantys dokumentai³⁴.

2.6. Nepakankamai vertinami duomenys dėl srautus atitinkančių vietų skaičiaus autobusuose, maršrutu Šiauliai – Kuršėnai pagal 2020-07-28 sutartį Nr. VP1-267 (3.67)

Vežėjas sutartyje³⁵ įsipareigojo skirti keleiviams vežti kintamus, keleivių srautus atitinkančių vietų skaičiaus autobusus, užtikrinti pervežamų keleivių saugumą, kaupti informaciją apie keleivių srautus maršrutuose pagal atskirus maršrutų reisu. Sutarties 1 priede maršrutui Šiauliai – Kuršėnai

²⁹ Ten pat 18 p.

³⁰ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994-07-07 Nr. I-533, 27 str. (Suvestinė redakcija nuo 2023-01-01 iki 2023-03-31).

³¹ 2021-09-03 įvykusio posėdžio protokolas Nr. KO-184 (3.48).

³² 2021-09-23 Nr. VP1-338 (3.67E).

³³ Savivaldybės tarybos 2022-04-26 sprendimas Nr. T-162 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugsėjo 8 d. sprendimo Nr. T-311 „Dėl pavedimo UAB Kuršėnų autobusų parkui teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje ir pritarimo vidaus sandorio sutarčiai“ pakeitimo“.

³⁴ Sutarčių keitimo gairės 23 psl., paskutinė pastraipa. Prieiga internete: <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360016524220-Sutar%C4%8Di%C5%B3-keitimo-gair%C4%97s>

³⁵ 2020-07-28 sutartis Nr. VP1-267 (3.67) 2.3 p., 2.19 p.

ir Kuršėnai – Šiauliai nurodytas ne mažiau 46 vietų talpos autobusų poreikis (bendras sėdimų ir stovimų keleivių vietų skaičius, neįskaitant vairuotojo, pagal transporto priemonės registracijos dokumentus).

Pagal pateiktą informaciją³⁶, vežant keleivius maršrutu Šiauliai – Kuršėnai 17 val. iš Šiaulių, 22 vietų autobusas vidutiniškai užpildomas 75,31 proc., 17 val. 30 min. – 58,15 proc. jeigu 40 vietų autobusas, jeigu 67 vietų autobusas – 34,72 proc. Vasario mėnesį buvo tokių atvejų, kad Turgaus stotelėje (netarifinė stotelė) autobusas nesustojo 16 val. 35 min. ir 17 val. 00 min., todėl galime daryti prielaidą, kad ne visi keleiviai tuo metu norėję važiuoti, pateko į apskaitą tuose maršrutuose ir pateiktoje informacijoje nurodyti keleivių srautai tomis valandomis nėra tikslūs.

Mūsų nuomone, maršrutu Šiauliai – Kuršėnai 16 val. 35 min. ir 17 val. 00 min. keleiviams suteikiama vežimo paslauga yra nepatogi ir galimai nesaugi.

Savivaldybės kontrolierius

Saulius Mickus

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Birutė Bunokienė

Vyriausioji patarėja

Aurelija Drazdauskaitė

³⁶2023-03-08 „Pateikiami keleivių srautai už 2023 vasario mėn. maršrute Šiauliai-Kuršėnai-Šiauliai, Šiauliai-Kužiai-Gruzdžiai-Šiauliai“.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Audito rezultatai	Rekomendacija	Vykdytojas	Priemonė, komentaras rekomendacijai įvykdyti	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
Šiaulių rajono savivaldybės Administracijos direktoriui				
Ne laiku paviešinta informacija apie planuojamą sudaryti vidaus sandorį	1. Siekiant sukurti sąlygas vidaus sandorių sudarymo priežiūrai, einamųjų metų plane laiku nurodyti numatomus sudaryti vidaus sandorius.	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų skyrius	Numatomus sudaryti vidaus sandorius laiku (nedelsiant (per 5 darbo dienas), gavus informaciją apie numatomą sudaryti vidaus sandorį, ir ne vėliau kaip iki vidaus sandorio sudarymo) nurodyti einamųjų metų viešųjų pirkimų plane.	Nuolat
Nustatyti vietinio susisiekimo maršrutų eismo tvarkaraščiai nepilnai atitinka teisės aktų reikalavimus	2. Siekiant, kad informacijos pateikimas maršrutų eismo tvarkaraščiuose atitiktų teisės aktų reikalavimus, būtų aiškus ir išsamus, atsižvelgti į audito metu teiktus pasiūlymus priimti sprendimą dėl maršrutų eismo tvarkaraščių turinio ir formos.	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ekonomikos ir verslo plėtros skyrius Šiaulių rajono savivaldybės	Reguliarių vietinio susisiekimo maršrutų (toliau – Maršrutai) eismo tvarkaraščiuose suvienodinti sutartinius žymėjimus bei juos papildyti, įrašant pozicijas: - „Atvykimo / išvykimo laikai“; - „Atstumai tarp tarpinių stotelių“, Pastatyti trūkstamus nurodomuosius kelio	2023-12-01 2024-06-30

		administracijos seniūnijų seniūnai	ženklus Nr. 548 „Stotelė“ visų Maršrutų trasose.	
Nustatytuose vietinio susisiekimo maršrutų eismo tvarkaraščiuose nurodytos stotelės neturi kelio ženklo „Stotelė“	3.Siekiant, kad Vežėjai tinkamai vykdytų paslaugas, o keleiviai būtų saugūs ir informuoti apie eismo tvarkaraščius, pastatyti stotelių kelio ženklus „Stotelė“.	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Šiaulių rajono savivaldybės Eismo saugumo komisijai perduoti iš 11 seniūnijų surinktą informaciją apie reguliarių vietinio susisiekimo maršrutų trasose trūkstamus nurodomuosius kelio ženklus Nr. 548 „Stotelė“	2023-06-01
Pasitaiko atvejų, kad vežėjams už suteiktas paslaugas, sumokama negavus išlaidas pateisinančių dokumentų	4.Siekiant užtikrinti ūkinių operacijų teisėtumą, kompensuoti vežėjams patirtus nuostolius ir išlaidas, įvertinus pateiktų dokumentų teisingumą dėl suteiktų paslaugų.	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ekonomikos ir verslo plėtros skyrius	Ekonomikos ir verslo plėtros skyriuje iš vežėjo gautą kiekvieną PVM sąskaitą faktūrą dėl patirtų nuostolių teikti Buhalterinės apskaitos skyriui apmokėjimui tik įvertinus dokumentų teisingumą pagal kartu su PVM sąskaita faktūra pateiktus dokumentus: ataskaitą apie vežėjo nuostolius, patirtus vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus (toliau – Ataskaita) (Nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus,	Nuolat

			<p>kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-457, 2 priedas); pažymą prie Tvarkos aprašo II skyriuje pateiktos formulės sudedamųjų dalių (R, R(n), M, M(o), S, P, A, r) reikšmes, kurioje nurodyta, kaip kiekviena iš šių reikšmių buvo nustatyta arba apskaičiuota; nuostolių apmokėjimo sumas pagrindžiančių dokumentų (kasos išrašų) skaitmenines kopijas; kitus papildomus dokumentus.</p>	
<p>Sutartyse numatytam 1 kilometro ridos savikainos indeksavimui, trūksta apibrėžtumo</p>	<p>5.Siekiant užtikrinti savalaikę ir aiškią 1 kilometro ridos savikainos peržiūrą, peržiūros procesą detaliai reglamentuoti sutarčių kainodaros taisyklėse ir patikslinti Komisijos nuostatus.</p>	<p>Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ekonomikos ir verslo plėtros skyrius</p>	<p>Parengti Nuolatinės Šiaulių rajono reguliaraus susiekimo maršrutų 1 km ridos savikainos vertinimo komisijos nuostatų keitimo projektą detaliai reglamentuojant 1 km ridos savikainos indeksavimo metodiką</p>	<p>2023-06-01</p>

<p>Nustatyti trūkumai įforminant Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutarčių pakeitimus</p>	<p>6.Siekiant ateityje išvengti ginčų, užtikrinti teisingą ir aiškų papildomų susitarimų sudarymą, pridedant sutarčių pakeitimus pagrindžiančius dokumentus.</p>	<p>Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ekonomikos ir verslo plėtros skyrius</p>	<p>Rengiant Keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo/pirkimo sutarčių pakeitimus, papildomuose susitarimuose nurodyti Šiaulių rajono savivaldybės autobusų maršrutų koordinavimo komisijos ir Nuolatinės Šiaulių rajono reguliaraus susiekimo maršrutų 1 km ridos savikainos vertinimo komisijos posėdžių protokolų, kuriuose svarstyti minėti pakeitimai, datas bei numerius.</p>	<p>Nuolat</p>
<p>Nepakankamai vertinami duomenys dėl srautus atitinkančių vietų skaičiaus autobusuose, maršrutu Šiauliai – Kuršėnai pagal 2020-07-28 sutartį Nr. VP1-267 (3.67)</p>	<p>7.Siekiant užtikrinti, kad maršrutu Šiauliai – Kuršėnai keliauti 16 val. 35 min. ir 17 val. 00 min. būtų patogų, išanalizuoti galimybę skirti autobusus didesnės talpos nei 22 vietos.</p>	<p>Šiaulių rajono savivaldybės administracijos ekonomikos ir verslo plėtros skyrius</p>	<p>Iš vežėjų rinkti informaciją apie keleivių srautus Maršrute Šiauliai-Kuršėnai ir Kuršėnai-Šiauliai pagal atskirus reišus už kiekvieną mėnesį. Šiaulių rajono savivaldybės autobusų maršrutų koordinavimo komisijos posėdžio metu įpareigoti vežėjus užtikrinti, kad keleiviai būtų vežami tinkamos talpos transporto priemonėmis.</p>	<p>Kas mėnesį</p>

PRIEDAS

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos ataskaitos
 Viešųjų paslaugų teikimo (susijusių su keleivių vežimu) sutarčių vykdymo vertinimas
 Priedas

Audito apimtis ir metodaiAudito apimtis

Audito tikslas - įvertinti, ar laikomasi keleivių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutarčių sąlygų, vykdant keleivių vežimą vietiniais maršrutais ir kompensuojant patiriamus nuostolius.

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų teikimas organizuotas pagal teisės aktų reikalavimus;
- Ar vykdant keleivių vežimą vietiniais maršrutais, laikomasi keleivių transporto viešųjų paslaugų teikimo sutartyse numatytų sąlygų.

Audito subjektas - Šiaulių rajono savivaldybės administracija.

Audituojamas laikotarpis 2021 m., 2022 m., esant poreikiui – ankstesni laikotarpiai.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito atlikimo pagrindas - Šiaulių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. rugsėjo 20 d. pavedimas Nr. PP-2 (1.8E).

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų teikimas organizuotas pagal teisės aktų reikalavimus	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: Vietos savivaldos įstatymą, Viešųjų pirkimų įstatymą, Nutarimą Dėl vežėjų (operatorių) parinkimo viešųjų paslaugų įsipareigojimams vykdyti konkurso organizavimo ir viešųjų paslaugų sutarčių sudarymo ir nutraukimo tvarkos aprašo patvirtinimo, Reglamentą (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinanti Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70, Kelių transporto kodeksą,	Įvertinti, ar Keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų teikimas organizuotas pagal teisės aktų reikalavimus.

	<p>Transporto veiklos pagrindų įstatymą, Savivaldybės tarybos sprendimus, Sutartis sudarytas su vežėjais, CVP IS pateiktą informaciją, Viešųjų pirkimų tarnybos sutarčių keitimo gaires, paaiškinimus ir kt.</p> <p><u>Rinkome ir analizavome duomenis</u> pagal pateiktus klausimus raštu ir žodžiu, pateiktą ir užpildytą klausimyną, Šiaulių rajono savivaldybės administracijos nuolatinės komisijos (vidaus sandorių nagrinėjimui) protokolus, Viešojo pirkimo komisijos keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutais Šiaulių rajone paslaugoms pirkti posėdžio protokolus.</p>	
<p>2. Keleivių vežimo vietiniais maršrutais viešųjų paslaugų teikimo sutartyse numatytų sąlygų vykdymas</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra</u></p> <p>Nagrinėjome:</p> <p>Viešųjų pirkimų įstatymą, Kainodaros taisyklių nustatymo metodiką, Transporto lengvatų įstatymą, Nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašą Savivaldybės tarybos sprendimus, Sutartis ir jų pakeitimus pasirašytus su vežėjais, Viešųjų pirkimų tarnybos sutarčių keitimo gaires, paaiškinimus ir kt.</p> <p><u>Rinkome ir analizavome duomenis</u> pagal pateiktus klausimus, pateiktą ir užpildytą klausimyną, Nuolatinės Šiaulių rajono savivaldybės reguliariojo vietinio susisiekimo maršrutų 1 km ridos savikainos pokyčių vertinimo komisijos posėdžio protokolus.</p> <p>Peržiūrėjome, palyginome ir analizavome vežėjų pateiktus dokumentus Savivaldybės administracijai, Savivaldybės administracijos apskaitos dokumentus susijusius su biudžeto lėšų panaudojimu dėl nuostolingų reisų kompensavimo ir lengvatų suteikimo.</p>	<p>Įvertinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ar įkainių perskaičiavimas atitinka sutartyse nurodytas indeksavimo taisykles, o sutarčių pakeitimai tinkamai įforminti; • nuostolių kompensavimo ir suteiktų transporto lengvatų ataskaitų, pateiktų Administracijai teisingumą; • informaciją apie keleivių srautus maršrute Šiauliai-Kuršėnai.